

Co-teaching

1 en 1 = 3?

Margot Willemsen
M.Willemsen@kentalis.nl

Co-teaching

Definities

(Gedurende een langere periode) zijn twee professionals
Gezamenlijk verantwoordelijk voor het lesgeven aan alle
leerlingen in de klas.

Co-teaching is een actieve en effectieve vorm van
(wederzijdse) coaching-on-the-job. Het versterkt de
handelingsvaardigheid van leraren.

Bij co-teaching werken twee professionals in één
klaslokaal als gelijkwaardige partners samen om zoveel
mogelijk leerlingen de doelstellingen van een les of een
lessenpakket te laten halen.

Doelen co-teaching

Verbeteren/versterken van het onderwijs in de klas door:

- verbeteren van de leerkrachtvaardigheden
- optimaal gebruik maken van meer handen in de klas
  - kleinere groepen
  - verschillende aanpak/werkwijze
  - Instructie op maat
  - etc.

Verschillen

(wederzijdse) coaching op de werkvloer

- doelen op basis van een (wederzijdse) hulpvraag van de professional(s)
- evenwaardig
- kort
- professionals leren van elkaar

meer handen in de klas

- doelen op basis van de hulpvraag van de leerling(en)
- gelijkwaardig
- langdurig
- kinderen leren van de professional

Coaching/co-teaching

Coaching

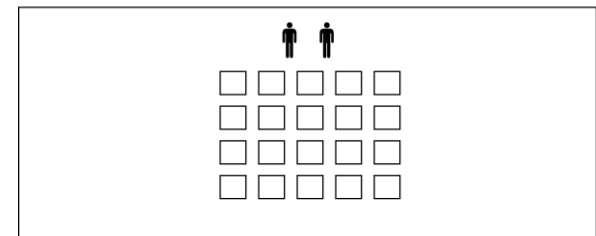
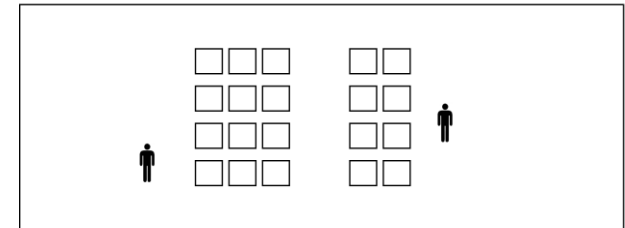
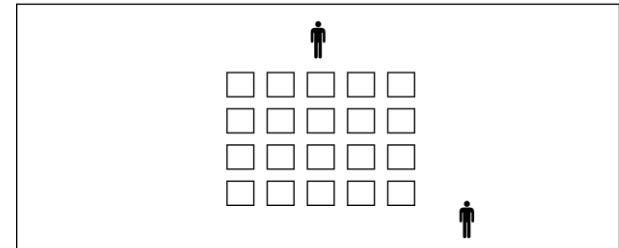
- Probleem vanuit de leerkracht
- Coach bevraagt de leerkracht
- Leerkracht kiest zelf oplossing naar aanleiding van vragen coach
- Coach hoeft niet perse inhoudsdeskundige te zijn

Co-teaching

- Samenwerking in de klas
- Samen lesgeven
- Uitwisseling van vaardigheden
- Meer handen in de klas
- Twee inhoudsdeskundigen, met evt. andere achtergrond
- Wederzijdse “coaching”
- Belang coachende vaardigheden

Vormgeving co-teachen

- Een leerkracht onderwijst, een leerkracht observeert.
- Een leerkracht geeft les, de ander loopt rond en begeleidt.
- Leerkrachten onderwijzen parallel.
  - Meerdere instructieplaatsen of werklocaties.
  - Aangepast onderwijzen.
    - Team teaching.

Een voorbeeld

Filmpje teamteaching

Opdracht

Welke vormen van co teaching lenen zich om:

- Leerkrachtvaardigheden te versterken
- Optimaal gebruik te maken van meer handen in de klas?

Randvoorwaarden

Algemeen

- Structureel tijd inroosteren
- Openheid, vertrouwen en gelijkwaardigheid
- Overlegmomenten vastleggen
- Ingekaderd onderwerp van samenwerking
- Helder doel van samenwerking
- Ondersteuning vanuit het MT
- Draagvlak van de betrokkenen – voor beiden win-win situatie

Specifiek Ikr -logo

- Eén klas - één logo
- Uitgaan van de taalmethode
- Goede, wenselijke balans tussen individuele logopedie en de logopedist in de klas

Hoe start je?

1. 1e gesprek → afstemming
1. Meedraaien
2. 2e gesprek → doelen
3. Les voorbereiden
4. Uitvoeren
5. Evalueren

Meetbare doelen stellen

“Toen we vanochtend in de kring zaten, merkte ik dat Agnes en Karel eigenlijk helemaal niet meepraatten”

Opdracht: welk meetbaar doel zou je kunnen opstellen a.d.h.v deze observatie?

- *Op leerlingniveau*
- *Op leerkrachtniveau*

Verwachtingen

Onduidelijke verwachtingen:

- vervallen in leerlingniveau
- geen leerdoelen/te veel of te grote doelen stellen
- een leerkracht gaat uit de groep
- een leerkracht wordt ingezet als klassenassistent
- tijdsinvestering niet in verhouding met de opbrengst

Daarom vooraf:

- vaststellen meer handen/ (wederzijdse) coaching
- verwachtingen t.o.v. ieders rol goed afstemmen
- open staan voor elkaar handelingswijze en feedback
- zelfde visie en doel voor ogen hebben

Onderzoek: de vraagstellingen

1. Heeft co-teaching een effect op de leerkrachtvaardigheden?
2. Heeft co-teaching een effect of de taalverwerving van de leerlingen?
3. Zijn de ervaringen m.b.t. co-teaching positief voor leerkracht, logopedist en leerling?

Middelen: Taalverwerving leerlingen

Woordenschattoek (voor en na thema)

Leerlingen moeten doelwoord benoemen op basis van omschrijving

‘Een sport die je in de winter kan doen. Je gaat dan op latten de berg af.’

‘Een lange rij met auto's, omdat er te veel mensen op de weg zijn of omdat er een ongeluk is gebeurd’

Moeilijkheidsgraad woorden controleren (baseline vs. Co-teaching)

Lengte (aantal letters, aantal klanken aantal lettergrepen)

Woordtype

Groep waarin doelwoord wordt aangeboden

Middelen: Ervaringen

Vragenlijsten en gesprekken

Leerkrachten

o.a.

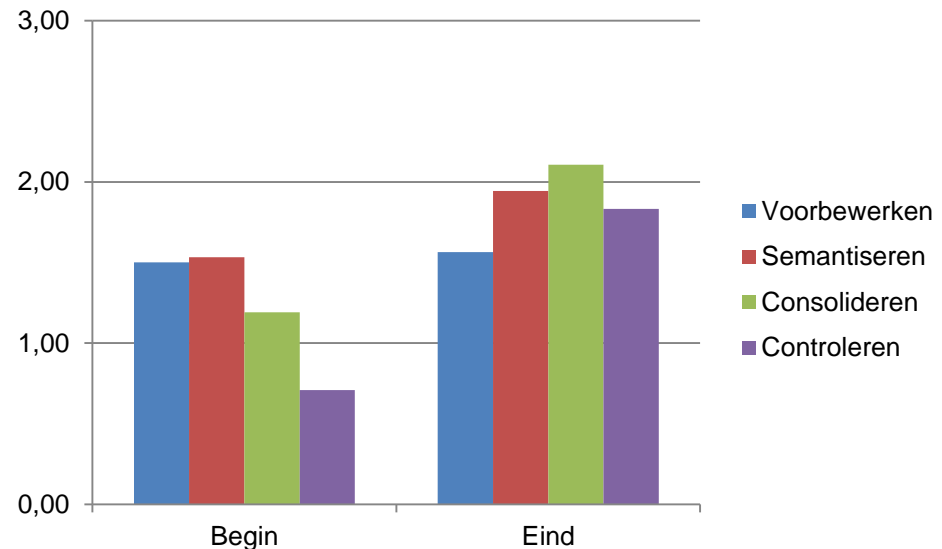
Achtergrondinformatie, feitelijke informatie samenwerking, beleving samenwerking, nut van verworven kennis/vaardigheden

Resultaten vaardigheden leerkracht

Deelnemende scholen

Voor 63% van de leerkrachten observaties begin en eind

Groei: op de meeste domeinen, aandachtspunt voorbereiden

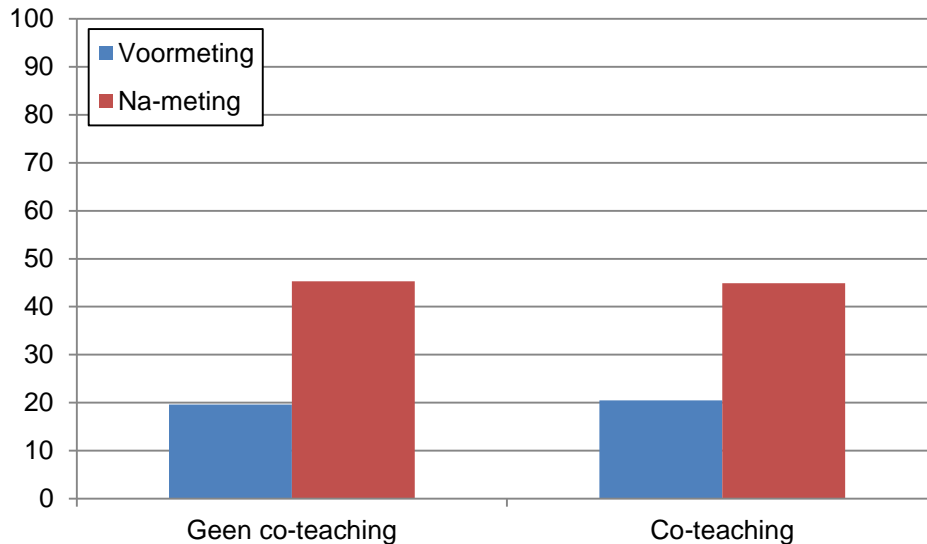

Resultaten leerlingen

Studie 1

Uiteindelijk alleen Talent-leerlingen (n = 40)

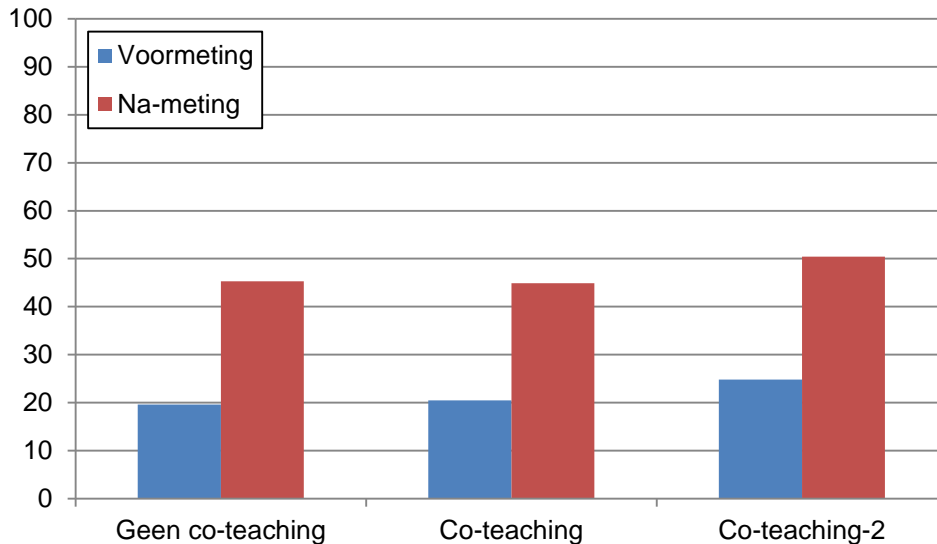

Geen effect co-teaching, leerkrachtvaardigheden niet optimaal!

Resultaten leerlingen

Studie 2

Talent-leerlingen (n = 37), leerkrachtvaardigheden > 2

Geen effect co-teaching aangetoond op leerlingniveau

Heeft co-teaching dan geen effect?

- Op leerkrachtniveau duidelijk aangetoond
- Op leerlingniveau in dit onderzoek niet aangetoond

Mogelijke oorzaken:

- Sloot de test voldoende aan?
- Welke effecten verwachten na kort implementatie termijn?
- Aanbod van de woorden
- Vergelijkbaarheid thema's?
- Leerlingfactoren.
- .....

Ervaringen (kwalitatief)

Tevredenheid vorm en inhoud samenwerking

Overwegend tevreden, wel opmerkingen duur en frequentie

Wat heb je geleerd?

De 'two minutes of fame' van de Viertakt

Tijdens semantiseren vooral instructie (en minder vragen stellen)

Nadruk op geselecteerde woorden i.p.v. alle woorden

Welke meerwaarde ervaar je in de samenwerking?

Logopedist geïnformeerd over gedrag leerlingen in de klas

Bewuster bezig met taalonderwijs

Ervaringen (kwalitatief)

Wat is je bijgebleven aan de samenwerking?

De superleuke lessen

Valkuil dat gezamenlijke lessen te lang zijn

Kennis uitwisselen, en daardoor meer inzicht ontwikkeling kind

Wat zou je een nieuwe leerkracht vertellen over de meerwaarde van de Viertakt en de samenwerking met de logopedist?

Je haalt meer uit de taallessen

Meer doelbewust bezig

De logopedist ziet de leerlingen in de klassensetting

Vervolg onderzoek

•Resultaten verder analyseren:

- effecten tijdelijk geen co-teaching
- groei op langere termijn stabiel?

•Resultaten meten op leerkracht en leerlingniveau met andere methodiek

- de leerling aan het woord
- effecten op leerkrachtgedrag m.b.t. Inbreng in kringgesprek
- effecten op taaluitingen van de leerlingen

Meten effecten op eigen werkplek - leerkrachtgedrag

Werk met een observatielijst voor leerkrachtgedrag

Spreek duidelijke, concrete leerdoelen af met elkaar.

Kies 1 of 2 doelen tegelijk.

Geef elkaar feedback op de afgesproken doelen.

Vul de observatielijst na verloop van tijd opnieuw voor elkaar in

Metten effecten op eigen werkplek - leerlingniveau

- Vaak moeilijk meetbaar.
- Vraag naar leerlingbeleving.
- Stel concrete doelen op leerlingniveau en evalueer deze.
- Effecten op methode gebonden toetsen?
- Op langere termijn effecten op (logopedische) testen?

Plezier als resultaat

Filmpje interview.

Meer weten?

Fluijt, D. (2014). *Prisma Co-teaching*. Leuven: Acco.

Koot, S. (2011). *Leren coachen*. Huizen: Pica.

Veen, P. van (2013). Interview met Annemarijn van der Woude. *Van Horen Zeggen*, themakatern. 2013-1, P. 3-4.

Willemsen, M. (2013). Leerkracht en logopedist. Samenwerking in het taalonderwijs. *Van Horen Zeggen*. 2013-2, blz. 10-15.

Document vormen co-teaching Simea.

Cursus co-teaching Kentalis Academie

Vragen?

Koninklijke
Kentalis

Bedankt voor uw aandacht